

Hur Sverige styrs

Demokratins motståndare

Olof Petersson

Sammanfattning

Antidemokratiska idéer och rörelser

Ideologisk extremism

Extremism och demokrati

Varför allmän och lika rösträtt?

Det gäller att i denna yttersta timma söka
dämma upp den demokratiska flodvågen

C A Reuterskiöld
Konservativ juristprofessor, 1918

Argument mot demokratin

Demokratin är inte möjlig

Eliter: i alla samhällen är det en liten elit som styr

Fysiska skillnader: kvinnor passar inte för offentliga uppdrag

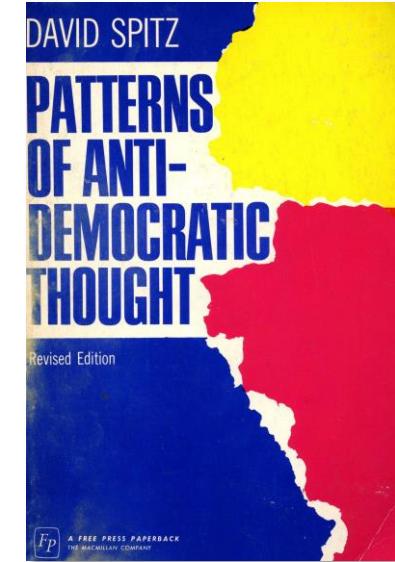
Olikhet: individer är av naturen olika och ingår i en hierarkisk ordning

Demokratin är inte önskvärd

Kompetens: den politiska makten bör ligga hos de kunniga och bildade

Rasism: en del etniska grupper anses vara underlägsna

Olikhet: demokratin bryter mot naturens ordning där var och en har sin plats

Likhetsprincipen

Alla mänskors lika värde: en medborgare, en röst

Islamiska staten

Demokrati grundas på uppfattningen att makten kommer från folket, också den lagstiftande makten, vilket innebär att det är människan som är lagstiftare, inte Allah. Detta är i sig en hädelse.

Abu Musab al-Zarqawi (2005)

Islamiska staten

Demokrati grundas på trosfrihet och religionsfrihet, vilket tillåter människor att välja vilken tro eller religion som helst, när som helst, vilket leder till att man dyrkar andra gudar än Allah, vilket är en dödssynd.»

Abu Musab al-Zarqawi (2005)

Antidemokratiska riktningar

Skillnader

Olika ideologier: islamism, vänster, höger o s v

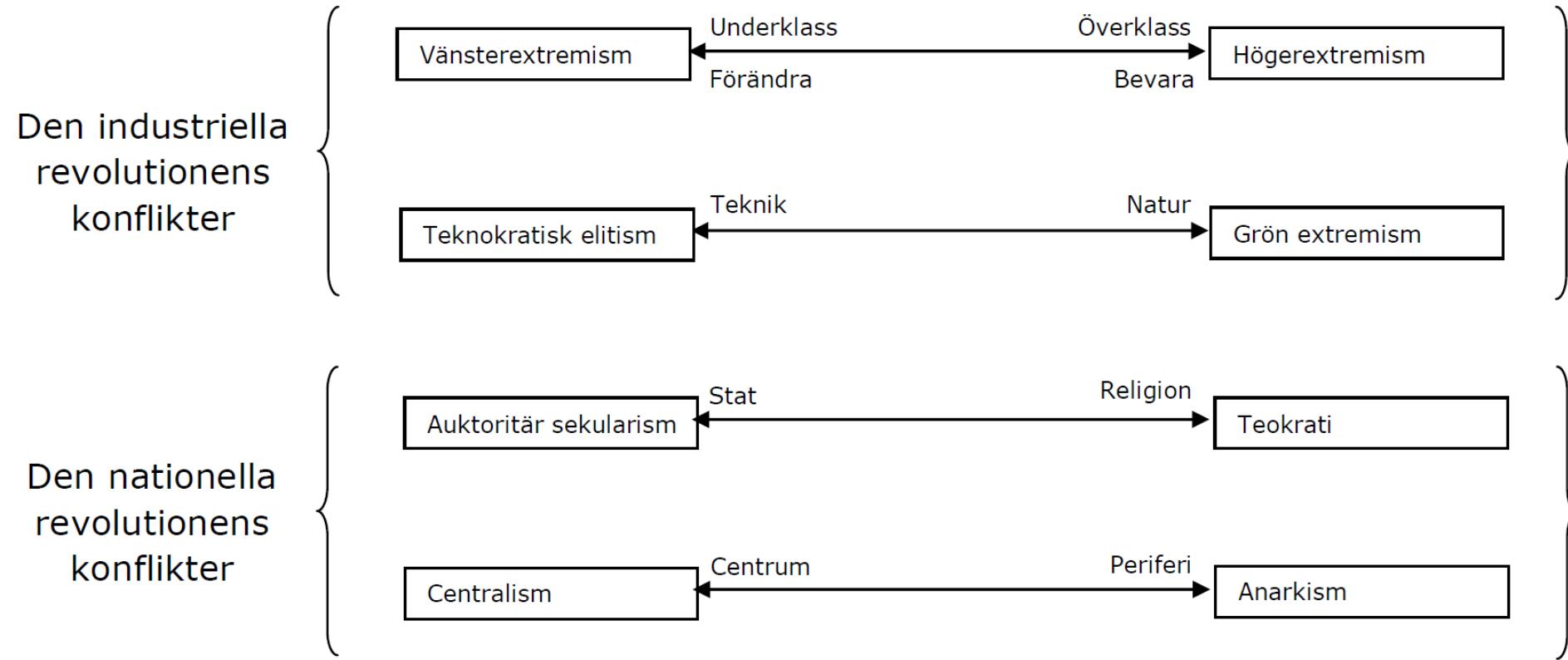
Likheter

Människosyn: antihumanism, antirationalism

Extremism: ideologiska ytterlighetsriktningar, radikalism, fundamentalism

Ideologiska konflikter

Vänsterextremism

Idéhistoria

Franska revolutionen 1789: jakobinism, skräckväldet 1793–1794
Marxism, leninism, stalinism, kommunism

Argument mot demokratin

Klassamhälle, borgerlig hegemoni
Proletariatets diktatur

Förekomst

Sovjetunionen 1917, kalla kriget 1947–1989
Kina, Kuba, Nordkorea
Marxistiskt influerade grupperingar: "anti-"

Högerextremism

Idéhistoria

Motreaktion mot franska revolutionen 1789: konservatism
Fascism, nazism, rasteorier, antisemitism

Argument mot demokratin

Elitteorier, ojämlikhet, pessimistisk människosyn
Samhällsförändringar omöjliga eller farliga

Förekomst

Tradition, fördemokratiska samhällen, monarki
De nationella diktaturerna mellankrigstiden, stora ledare
Högerextrema partier: etnicitet, nation, kultur

Teknokratisk elitism

Idéhistoria

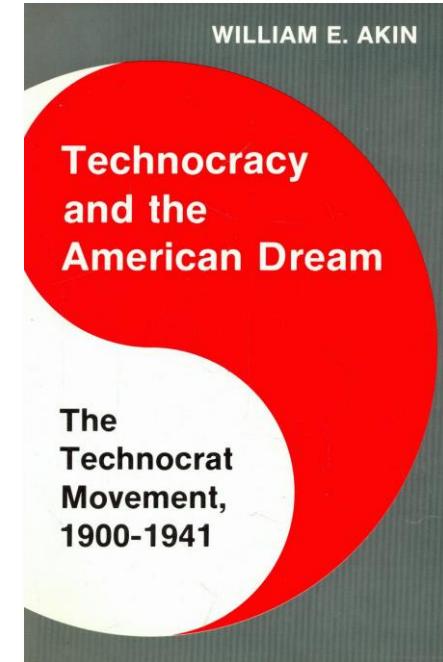
Upplyst elit: Platon, upplysningstiden
Teknokratisk utopi, social ingenjörskonst

Argument mot demokratin

Kunskapsargumentet: rationalitet
Massan är okunnig, politiker styrs av särintressen

Förekomst

Expertstyre
Singapore: pragmatism och effektivitet

Grön extremism

Idéhistoria

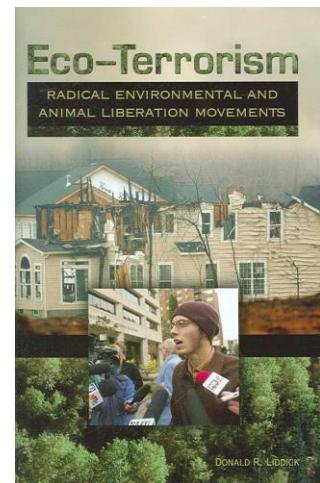
Naturromantik, naturskydd, nation-jord-natur-folk
Miljörörelsen, antikärnkraft, rädda naturen, klimathotet

Argument mot demokratin

Naturen ett högre organiskt väsen, antiindividualism
Ekologiska principer bör vara styrande, djurens rättigheter, klimatet kräver handling nu

Förekomst

Grönbrun "eko-fascism", hembygdsskydd
Ekoterrorism, ekosabotage

Auktoritär sekularism

Idéhistoria

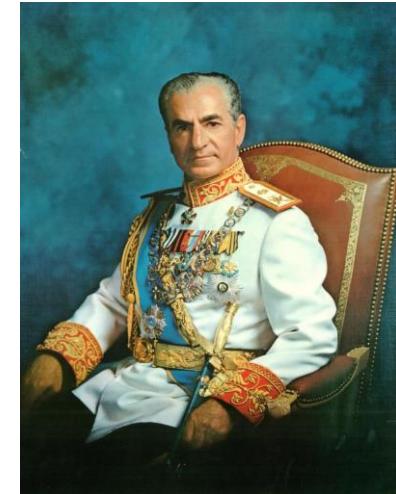
Franska revolutionen 1789: samhälle utan religion
Statlig makt mot kyrkligt inflytande

Argument mot demokratin

Folket kan rösta fel
Religiösa partier hotar det sekulära samhället

Förekomst

Turkiet: Atatürk 1923–
Tidigare även Iran, Algeriet, Tunisien

Mohammad Reza Pahlavi
Shah av Iran 1941–1979

Teokrati

Idéhistoria

Kyrkan = det universella samhället

Islamisk rätt, *sharia*: Koranen och *sunna*

Argument mot demokratin

Maktens ursprung: folket eller Gud

Yttrandefrihet, religionsfrihet: hädelse

Förekomst

Vatikanstaten

Iran, Saudiarabien, IS/kalifat

Statscentralism

Idéhistoria

Statens styrningsförmåga

Vänster: leninistisk centralism, enpartistat

Höger: staten ett organiskt, högre väsen

Argument mot demokratin

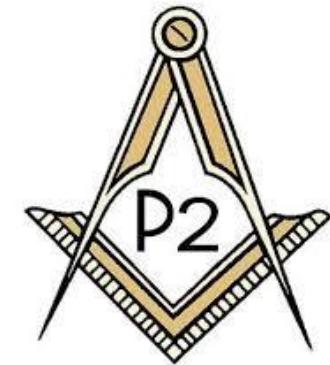
Individualism och pluralism hotar statens enhet

Särintressen hotar allmänintresset

Förekomst

Ryssland: tjänare av ett högre statsintresse

Stat i staten, ex P2 Italien

Anarkism

Idéhistoria

Ett frihetligt samhälle utan härskare (*an archos*)
Individualistisk och kollektivistisk anarkism

Argument mot demokratin

Mot staten, val, parlamentarism och partier
Majoritetsprincipen strider mot frihetsidelet

Förekomst

1800-talet: illegalism, handlingens propaganda, attentat
Anarkosyndikalism

Extremism

Monism, färdiga svar

Konspirationsteorier, syndabockar

Vi och dom

Renlärighet

Det slutna samhället

Demokrati

Pluralism, kunskapsökande

Förnuftstro, orsakssamband

Tolerans

Yttrandefrihet, kritisk debatt

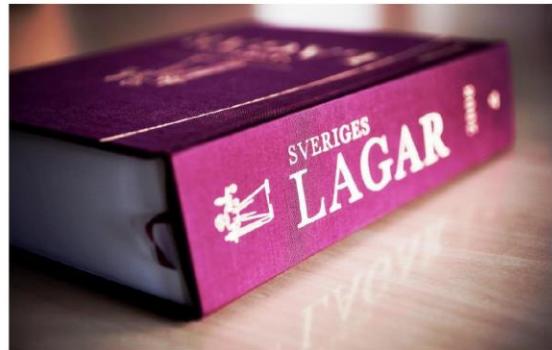
Det öppna samhället

Att läsa vidare

Demokratins motståndare

MSB
www.msb.se

Hur Sveriges styrs

Olof Petersson

www.youtube.com

www.olofpetersson.se/hursverigestyrs

hursverigestyrs@gmail.com

Senast ändrad 2019-10-06